

Miljöpartiet de grönas budgetförslag för Danderyd 2020

**Gröna avtryck
för ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt
hållbart Danderyd med stärkt demokrati**

**för våra äldre i nutid
och för våra barn i framtid**

En kommun i balans

Ett ekonomiskt hållbart Danderyd

Danderyds kommun har under flera år präglats av stor turbulens och osäkerhet såväl vad gäller ekonomi och politik – som ledning. Ernst & Youngs nyligen presenterade ekonomiska genomlysning visar att inkorrekta underlag legat till grund för kommunens budgetarbete och bokslut, att prognossäkerheten inte varit tillfredsställande och att det saknas en avvikelsetanalys för bedömning av budgetens realism i förhållande till verklig kostnadsnivå. Majoritetens strategi har varit att finansiera verksamhet med markförsäljning och inte ha en buffert.

Vår kommun har blivit en marknad med företagsinspirerade lösningar som mål- och resultatstyrning och ansvarsdelegering samt marknadsinspirerade lösningar som beställarutförarmodeller och privatiseringar. Resultatet är att vi har en kommun som blivit allt svårare att se som en sammanhängande helhet.

Många och oklara mål som är alltför abstrakta eller generella är svåra att omvandla till mätbara mått. Konsekvensen är att bara det mäts som går att mäta. Mätningarna koncentreras på prestationerna medan det viktigaste – effekterna – undviks. Detta gör att målen förlorar sitt värde. Eftersom allt prioriteras saknas det prioriteringar.

Danderyd står inte bara inför stora ekonomiska utmaningar där kostnaderna för välfärden ökar snabbare än intäkterna. Vi står också med ett rejält underskott innan lågkonjunkturen ens börjat. Miljöpartiet konstaterar att den nya ledningen äntligen försöker förändra den kultur som under många år präglat politiken i Danderyd. Miljöpartiet kommer därför inte att göra en ekonomisk omprövning av majoritetens förslag till budget. Vi väljer istället att lämna förslag på vilka verksamheter och åtgärder vi anser bör prioriteras.

Miljöpartiets prioriteringar budget 2020

Ett demokratiskt hållbart Danderyd

Inflytande är en demokratisk rättighet. I en demokrati lyssnar vi på medborgarna – inte bara vid valet vart 4:e år. För oss är det viktigt att Danderydsborna har inflytande och känner sig delaktiga i frågor som berör dem.

Sedan 2010 har Miljöpartiet de gröna i Danderyd återkommande efterfrågat:

1. Förstärkning av **Mänskliga rättigheter** i styrning och ledning

Vi vill särskilt stärka rätten för unga, äldre och funktionsnedsatta Danderydsbor. I fullmäktige har vi krävt att barn- och ungdomsperspektiv ska belysas i alla kommunala beslut. Den grad i vilken FN:s konvention om barns mänskliga rättigheter genomförs speglar den politiska viljan att föra en barnvänlig politik. Medmänsklighet ska också prägla vårt mottagande av flyktingar och migranter i nöd.

2. Aktiv **Medborgardialog** som en levande del i kommunens verksamhetsstyrning

Väl tillvaratagna förslag från medborgarna leder till ökad delaktighet i den kommunala verksamheten vilket i sin tur ger bättre beslut, färre överklaganden och sänkta kommunala kostnader. Med politiska rättigheter följer ansvar. Kommunen har skyldighet att samråda med medborgarna och när senaste årens exploateringsprojekt möter massivt motstånd från Danderydsborna måste politikerna lyssna. Den politiska majoriteten måste vara beredd att göra om och göra rätt. Lomhårdheten för medborgarnas åsikter är oroväckande.

3. Införande av skriftliga och muntliga **Medborgarförslag** enligt kommunallagen
Sedan 2002 kan kommuner införa medborgarförslag som innebär att enskilda personer kan lämna in förslag till beslut som fullmäktige måste bereda och besvara. 70 % av alla kommuner och regioner tillämpar idag medborgarförslag.

4. Ett **Öppet debattforum** på kommunens hemsida
Debatten ska innebära en tvåvägskommunikation. Deltagare ska själva kunna öppna diskussion om nya frågor och inte bara tvingas hålla sig till av majoriteten utvalda frågor. Ett bra demokratiskt tillvägagångssätt är att fatta beslut först efter öppen debatt.

Prioriteringar

- Förstärkning av mänskliga rättigheter i styrning och ledning
- Aktiv medborgardialog som en levande del i kommunens verksamhetsstyrning
- Införande av medborgarförslag enligt kommunallagen
- Öppet debattforum på kommunens hemsida

Ett socialt hållbart Danderyd

När hög kvalitet definieras som att föräldrar och äldre är nöjda med sin service är det en riskabel definition av vad som är god kvalitet. Att presentera nedskärningarna som en satsning på kärnverksamheterna samtidigt som man budgeterar för en mindre ökning än det som behövs är att sopa problemen under mattan.

Effektiviseringskrav på budgetnivå är en styrningsmetod som försvårar enhetschefers uppdrag och riskerar medarbetares hälsa. Det innebär att implementering av kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning konkurrerar ut arbetsmiljölagens krav på god arbetsmiljö. Det är inte realistiskt att tro att återkommande krav på effektiviseringar kan uppfyllas utan att berätta hur det ska gå till. Effektiviseringar måste grundas på saklig analys.

Det är upp till förvaltningschefer och rektorer att återlämna arbetsmiljöansvaret om de inte får tillräckligt med resurser.

Följetongen om social- och utbildningsnämndens ekonomiska kris och försöken att komma tillrätta med den fortsätter – nu senast med nedläggning av Hemtjänst Danderyd. Sådana prioriteringar slår sönder en välfungerande enhet som kostsamt tar årtal att bygga upp igen.

Bostadsförsörjning

Danderyd är enligt Länsstyrelsen den enda av de 26 kommunerna i Stockholms län som saknar beslutade riktlinjer för bostadsförsörjningen. Sedan den 1 januari 2014 gäller Lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Denna säger: Varje kommun ska med riktlinjer planera för bostadsförsörjning i kommunen. Syftet ska vara att alla i kommunen ska leva i goda bostäder och att ändamålsenliga åtgärder ska förberedas och genomföras. Danderyd kan inte fortsätta att bryta mot lagen.

Prioriteringar

- Danderyds kommun ska följa Socialtjänstlagen, Arbetsmiljölagen och dess intentioner
- Utredning av behovet av olika typer av bostäder, upprättandet av riktlinjer för bostadsförsörjningen samt en bostadsförsörjningsplan
- Krisplan ifall privata hemtjänstutövare kräver höjd check alternativt säger upp sitt avtal

Förskola och skola

De svenska läroplanerna för förskolan, grundskolan, särskolan, gymnasiet och vuxenutbildningen ska följas. I lagen står också vilka krav som ställs på huvudmannen för verksamheten. Danderyd är huvudman för de kommunala skolorna men har även tillsynsansvar över fristående förskolor. Huvudmannen utser skolchef och kommunen ska se till att lagar och förordningar följs.

Vilna AB har på uppdrag av Utbildningsnämnden lämnat förslag på förändrad styrning och organisering av särskilt stöd, särskilda undervisningsgrupper och grundsärskolan. Vilna AB:s rapport visar en rad brister som inte tillgodoser Skollagens krav. Rapporten är viktig eftersom stödet till elever i behov av särskilt stöd dragits ner med 35 %.

Prioriteringar

- Kommunen ska med hjälp av Vilna AB:s förslag följa Skollagens krav
- I förskola och särskola ska Skollagen och Skolverkets riktmärken följas gällande legitimerade lärare och storleken på barngrupper

Ett ekologiskt hållbart Danderyd

"Ingen kan göra allt men alla kan göra något." För att klara av 1,5-gradersmålet i Parisavtalet om klimatet förväntas politikerna ta initiativ och kommunerna kan göra mycket. Först och främst genom att städa framför egen dörr med energibesparingar och fossilfria transporter. Mycket har redan gjorts i Danderyds kommun men mer återstår. Konsumtionen är tillsammans med transporter det som ger störst klimatavtryck i Danderyd. Kommunen är en stor beställare av såväl varor som tjänster. Med skarpa krav i upphandlingarna kan betydande förbättringar göras för att åstadkomma mindre klimatpåverkan.

Den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster är en förutsättning för vårt dagliga bröd och vårt välmående på flera sätt. Rent vatten är grunden för vår existens. Inget av detta är ändå en självklarhet. Artutrotningen går snabbt och våra vatten har sämsta status. Naturvården behöver få större hänsyn i planeringen och vid exploateringar. De gröna områdena behöver hänga ihop och våtmarkerna få akut hjälp.

Hur vi bygger och var vi bygger har stor betydelse för allt ifrån klimatet till trivseln med att vara i Danderyd. Vi behöver fler bostäder men de ska smälta in i den omgivning de befinner sig. Det som byggs ska ha lång hållbarhet i val av material, användning och utseende. Vägar, gång- och cykelbanor samt kollektivtrafik ska underlätta ett hållbart resande och vara säkra och trygga – särskilt för de oskyddade trafikanterna som går eller cyklar och alldeles speciellt för barn, unga och gamla. Föroreningar, buller och främmande partiklar som mikroplaster ska bekämpas. Vår miljö – såväl inne som ute – ska vara giffri.

Prioriteringar

- Minskat oljeberoende med skarpa krav i upphandlingar, särskilt för transporter hos entreprenörer
- Ta fram en mångfaldsplan för bevarande av arter och ekosystemtjänster
- Förbättra befintliga våtmarker samt anlägga nya
- Skapa säkra gång- och cykelvägar, speciellt till skolor
- Minska kemikalieanvändningen och "plastbanta"

För en varmare politik i Danderyd

Danderyd 2019-11-16

Carolin Robson, gruppleddare